IZVEDBENI PLAN NASTAVE ZA PREDMET
„OSNOVE ODRŽIVIH SISTEMA PROIZVODNJE HRANE“
U AKADEMSKOJ 2025/2026. GODINI

Studijski program: Održivi sistemi proizvodnje hrane
Ciklus: II
Semestar: I
Ukupan broj sati: 45
Broj ECTS kredita: 5
Odgovorni nastavnik: Prof. dr Sabahudin Bajramović

1. Ciljevi predmeta: obezbjeđivanje znanja i vještina studenata iz oblasti održivih sistema proizvodnje hrane i dublje razumijevanje nove paradigme u oblasti proizvodnje hrane u kojoj je fokus stavljen na efikasno i racionalno korištenje resursa u svim njenim fazama, od primarne proizvodnje, prerade, distribucije, potrošnje do upravljanja otpadom. Osim ovoga, cilj predmeta je razumijevanje postojećih sistema proizvodnje hrane i izazova pred kojima se nalaze (održiva proizvodnja i potrošnja) te projekcije mogućnosti poboljšanja kojima će se povećati održivost (ekonomska, socijalna i ekološka) na različitim nivoima (lokalni, nacionalni, globalni) sa posebnom pažnjom na održivo korištenje resursa.

2. Nastavne aktivnosti:

A) Obavezne nastavne aktivnosti (Prostorije fakulteta - 15 sati)

Predavanja: Pojam, koncept i principi održivosti. Točak sistema proizvodnje hrane (3 sata)
Predavanja: Sistemi proizvodnje hrane u svijetu i BiH (2 sata)
Predavanja: Cirkularna ekonomija i LCA metod mjerenja uticaja sistema proizvodnje hrane na okoliš (2 sata)
Parcijalni ispit (1 sat)
Predavanja: UN ciljevi održivog razvoja i trendovi i izazovi budućnosti proizvodnje hrane (3 sata)
Predavanja: Stanje poljoprivredno-prehrambenog sektora u BiH i EU Zeleni plan i Strategija "od polja do stola"(4 sata). Smjernice nove EU ZPP za period 2028--2034

B) Preostale nastavne aktivnosti (28 sati)

Seminarski rad - Odabrana tema iz oblasti održivossti (23 sati)
Diskusija: Priprema za temu i diskusija odabrane teme u formi debate (5 sati)
Prezentacija seminarskog rada (2 sata)

3. Ishodi učenja:

Znanje:

- Okarakterisati ciljeve, koncepte i ključne elemente novog održivog pristupa u sistemima proizvodnje hrane;
- Razlikovati kocept cirkularne u odnosu na linearnu ekonomiju kada se govori o proizvodnji hrane;
- Elaborirati trendove i izazove koji stoje pred svjetskom budućom proizvodnjom hrane;

- Objasniti pretpostavke za održivu proizvodnju hrane korišćenjem primjera iz svih njenih faza, od primarne proizvodnje, prerade, distribucije do upravljanja otpadom u različitim omjerima.

Vještine:

- Prepoznati i sa aspekta održivosti adekvatno klasifikovati određeni sistem proizvodnje hrane opisati i prezentirati rezultate samostalnog rada iz oblasti analize stanja nekog ruralnog područja

Kompetencije:

- Osposobljenost za argumentovano iniciranje novih pristupa u proizvodnji hrane u kojima je fokus stavljen na održivost
- Konstruktivno učešće u diskusijama vezanim za izazove koje očekuje prizvodnja hrane u budućnosti;
- Kritičko procjenjivanje dostignutog nivoa održivosti modernih pristupa u sistemima proizvodnje hrane.

4. Metode izvođenja nastave:

- teorijska nastava putem prezentacija i interaktivne diskusije;

5. Metode provjere znanja:

- parcijalni ispit
- samostalni rad studenta - debata/diskusija
- seminarski rad
- završni ispit

6. Pojašnjenje pojedinih kriterija provjere znanja i broja poena:

a) Parcijalni ispit se polaže pismeno i obuhvata nastavnu materiju koju je student slušao tokom prva tri predavanja (maksimalno 35 poena; minimalno 19,25 poena).

b) Diskusija/debata odabrane teme (maksimalno 5 poena)

c) Seminarski rad se prilaže u elektronskoj i pisanoj formi i prezentira se kroz semestar u tri navrata (maksimalno 25 poena; minimalno 13,75poena)

e) Završni ispit se polaže pismeno i obuhvata teoretska pitanja iz nastavne materije koju je student slušao nakon trećeg predavanja (maksimalno 35 poena; minimalno 19,25 poena). Ukoliko student ne položi parcijalni ispit (osvoji najmanje 55% predviđenih bodova) morat će polagati integralno cijeli ispit.

g) Vanredni studenti mogu pristupiti ispitima u prilagođenim terminima ili u terminima kada se oni organiziraju za redovne studente istog studijskog programa.

7. Literatura

a) Obavezna:

Bajramović, S. (2019): Neautorizovani nastavni materijal, ppt
FAO (2017): The Future of Food and Agriculture - Trends and Challenges, Rome.
FAO (2018): Sustainable Food Systems - Concept and Framework

b) Dopunska:

Charis M. Galanakis (2018): Sustainable Food Systems from Agriculture to Industry - Improving Production and Processing, Elsevier Sciences.